T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 521
KARAR NO : 2015 / 568
KARAR TR : 28.9.2015

ÖZET : İlçede ikamet eden davacılar tarafından, Altınova Kaymakamlığı ile bir şirket arasında imzalanan Ön İzin Sözleşmesinin iptali istemiyle açılan davanın; ön izin sözleşmesinde, idareye üstün hak ve yetkiler verilmesi, idarenin belirleyici olması, Anayasa ve imar mevzuatına aykırılık bulunduğunun iddia edilmesi… hususları gözetilerek; 2577 sayılı Kanunun 2/1-a maddesi kapsamında İDARİ YARGI YERİNCE ÇÖZÜMLENMESİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1-M. E.
2-K. K.
3-Y. Y.
4-E. Ö.
5-M. S.
6-K. G.
7-İ.F.
8-N.U.
Davalı : Altınova Kaymakamlığı(Hazineyi İzafeten Altınova Malmüdürlüğü)
Vekili : Haz.Av.A.G.
Müdahil : Yalova-Altınova Tersane Girişimcileri San. ve Tic.A.Ş.
Vekilleri : Av.G. M., Av.K.K.

O L A Y : Davacılar dava dilekçesinde; kendilerinin, Yalova İli, Altınova İlçesi nüfusuna kayıtlı olan, bu ilçede ikamet eden, ilçeye hizmete talip olmuş ve bu hizmet için görev verilmiş bireyler olduklarını; Altınova İlçesi sınırları içerisinde tersane alanı oluşturmak üzere Yalova Altınova Tersane Girişimcileri Anonim Şirketi tarafından 2005 yılı içerisinde bir dolgu planı hazırlanmış ve hazırlanan bu planın Bayındırlık Bakanlığı tarafından 28.04.2005 tarihinde Kıyı Kanunu ve diğer mevzuata aykırı olarak onaylanmış olduğunu; şirketin ayrıca, 27.04.2006 tarihinde iskele imar planı hazırlatmış ve onaylatmış olduğunu; bu planlara karşı açılan davalar sonucu Danıştay 6. Dairesinin E:2005/5259 sayılı dosyasında planların iptal edildiğini; bunun üzerine idarece hiçbir usul eksikliği giderilmeden eski dolgu imar planı ile iskele planının birleştirildiğini, ayrıca Altınova Belediyesine bırakılması gereken, Hersek Köyünde Botaş tesisleri yanında bulunan 151.345. m2.lik amatör balıkçı barınağı ve iskele olarak kullanılan kısım ile Subaşı Beldesinde kalan (şimdi referandumla Altınova Belediyesine bağlanan) 2.826 m2.lik dere boşluğu ve 5172 m2.lik kadastro boşluğunun da bu yeni plana eklendiğini, yargı kararı hiçe sayılarak onaylattırılmış olduğunu, bu plana karşı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı aleyhine Danıştay nezdinde açılan davada 06.10.2009 tarihinde, E:2008/12199 Sayılı dosyasında yürütmeyi durdurma kararı verildiğini; dava konusu 01.04.2008 tarihli önizin sözleşmesinin, yapılmış olan ikinci imar planına ilave edilmiş olan alanı kapsadığını; Altınova Belediyesinin, ön izin sözleşmeli olan bu yerlere dolgu izni verdiği gibi plan değişikliği yaparak buraları da dolgu imar planı içerisine katmak istediğini; yapılan işlem yargı kararını bertaraf etmek ve Kamu yararına ulaşım amaçlı ve amatör balıkçı barınağı olarak kullanılması düşünülen yerin de dolgu imar planına katılmak suretiyle halkın elinden alınmak istenmesi olduğunu; iptalini istedikleri önizin sözleşmesine konu imar planının mevzuata, plan yapma tekniğine, şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına aykırı olduğunu; imar planı lehine onaylanan Yalova Tersane Girişimcileri Şirketinin, Altınova İlçesinde ve mücavir alanlarında kamu yararına kullanılması gereken tüm hazine arazilerini kiralayıp kendilerine mal ettikleri gibi, ilçelerinin amatör balıkçı barınağı olarak kullandığı dava konusu yeri de Altınova halkından almış bulunduğunu; ilçelerine yapılan tersaneler bölgesine tam bir hukuksuzluğun hakim olduğunu; yargı tarafından verilmiş yürütmeyi durdurma kararlarının uygulanmadığını, onaylanmış imar planlarına uyulmadığını; yatırım olduğu söylenen Tersaneler Bölgesinin, arazi rantına ve çevre katliamına dönüştürüldüğünü; 44 tane tersane olduğu söylenmesine karşın ancak birkaç tersane çalıştığını; hiçbir tersanenin işletme izninin, ruhsatının bulunmadığını; bunların dışında, İlçelerinin Marmara Denizine tek çıkış kapısı olan amatör balıkçı barınağının da önizin sözleşmesi ile alınmasına bir anlam verilemediğini; ayrıca kaçak olarak derinleştirme işlemleri yapıldığını, plan hükümlerine uyulmadığı ortada iken Bakanlıkça yeni bir planın onaylanması ve önizin sözleşmesiyle kamuya ait bir alanın şirkete verilmesinin hukuka aykırı olduğunu; dava konusu önizin sözleşmesine konu alanın, ilçenin (hatta Türkiye'nin) tarıma en elverişli toprakları içerisinde bulunduğunu, bölgenin tersane alanı olarak kullanılmasının da mümkün olmadığını, altyapı ve yol bağlantılarının bulunmadığını, zaten Genelkurmay Başkanlığının olumsuz görüş verdiğini ve bölgenin tersane alanı olarak

planlanmasının uygun olmayacağını belirttiğini; Anayasanın 43. Maddesine göre "Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen yararlanmada kamu yararı gözetilir. Kıyılarla sahil şeritlerinin kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkan ve şartları kanunla düzenlenir" denildiğini, oysa iptalini istedikleri önizin sözleşmesinde kamu yararı gözetilmediğinden sözleşmenin iptalini istediklerini; önizin sözleşmesine konu imar planına yönelik yürütmeyi durdurma kararı verilmiş olduğundan, yürütmeyi durdurma kararının niteliği gereği iptal kararları ile aynı sonuçlar doğurması nedeniyle dava edilen işlemden önceki hukuki durumun işlem hiç yapılmamış gibi geri gelmesinin, dolayısıyla önizin sözleşmesinin de iptalinin gerektiğini ifade ederek; Altınova Malmüdürlüğü (ne izafeten Altınova Kaymakamlığı) ile Yalova-Altınova Tersane Girişimcileri San. ve Tic. A.Ş. arasında yapılmış olan Karamürsel Noterliğinin 01.04.2008 tarih ve 3588 yevmiye no. lu Önizin Sözleşmesinin iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Dava devam ederken Yalova-Altınova Tersane Girişimcileri San. ve Tic.A.Ş.'nin davalı yanında müdahale talebi kabul edilmiştir.

BURSA 2.İDARE MAHKEMESİ; 6.4.2010 gün ve E:2009/1258, K:2010/201 sayı ile aynen, "Dava, davacıların, davalı idare ile Yalova Altınova Tersane Girişimcileri A.Ş. arasında imzalanan 1.4.2008 tarihli ön izin sözleşmesinin iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31.maddesinde feragat konusunda 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş, atıf yapılan 1086 Sayılı Yasa'nın 91.maddesinde feragat, iki taraftan birinin neticei talebinden vazgeçmesi olarak tanımlanmış, 94.maddesinde, feragat eden tarafın mahkum olmuş gibi masarifi muhakemeyi tediyeye mecbur olduğu hükme bağlanmıştır.

Davacılardan Nejdet Uysal'ın Mahkememize verdiği 17.2.2010 tarihli dilekçesinde davadan feragat edildiği belirtilmiştir. Bu nedenle adı geçen davacı yönünden dava hakkında feragat nedeniyle karar verilmesine yer olmadığı sonucuna varılmıştır.

Diğer davacılar yönünden ise:

İdare Hukuku İlkeleri ve Danıştay'ın yerleşik içtihatlarına göre, idari işlemler hakkında, yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ile 2577 sayılı Yasanın 2/1-c maddesine göre, genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaların görüm ve çözümü idari yargı yerlerine ait bulunmaktadır. Dolayısıyla, idare mahkemesinin bir iptal davasına bakabilmesi için ya idarenin idare hukuku alanında tesis etmiş olduğu bir idari işlem bulunmalı ya da bir idari sözleşme mevcut olmalıdır.

İdari işlem ve sözleşmelerde, idarelerin tek yanlı iradeleriyle işlem veya sözleşmelerin konularını ve koşullarını belirlemeleri asıl olup, özel hukuk sözleşmelerinde ise, taraflar karşılıklı ve birbirine uygun, serbest irade beyanlarıyla belirlenen konularda kendilerini hukuken bağlamaktadırlar, idari sözleşmelerde, taraflara tanınan olağan haklar dışında kamu gücünü kullanan idarelerin ayrıcalıklı üstün hak ve yetkileri bulunması gerekmektedir.

İdari işlem niteliği taşıyan idari sözleşmelerin yapılması, uygulanması, yorumlanması ve sona ermesinden çıkacak her türlü uyuşmazlık, idarenin tek yanlı işlemlerinde olduğu gibi idari yargının görev ve yetki alanına, özel hukuk sözleşmesinden kaynaklanan her türlü uyuşmazlık ise adli yargının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bakılan davada, uyuşmazlık konusu edilen ön izin sözleşmesinin konusunu, anılan bölgedeki taşınmazlar üzerinde tersane tesisleri yapılmak üzere ve öncelikle taşınmazın tescil, ifraz, tevhit, terk ve benzeri işlemlerin yapılması ve/ veya imar planın yaptırılması değiştirilmesi uygulama projelerinin hazırlatılması ve onaylatılması amacıyla söz konusu sözleşmenin imzalandığı, bu sözleşmenin, belirtilen iş ve işlemlerin yapılması için Özel Hukuk kuralları uyarınca imzalanan bir sözleşme olduğu anlaşıldığından, yukarda belirtilen yasa hükümleri uyarınca uyuşmazlığın çözüm yerinin adli yargı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davacılardan N. U. yönünden feragat nedeniyle dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına, diğer dadacılar yönünden ise, davanın görev yönünden reddine,(…)" karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Bursa 2.İdare Mahkemesi; 10.6.2010 gün ve E:2009/1258 sayı ile, vefat etmesi nedeniyle davacı İ. F. yönünden, mirasçıları tarafından davanın takibi yenileninceye kadar dosyanın işlemden kaldırılmasına karar vermiştir.

Davacılar (İ.F. ve N.U. hariç) bu defa aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Karamürsel Asliye Hukuk Mahkemesi, 11.4.2012 gün ve E:2010/283, K:2012/186 sayı ile, işin esasını inceleyerek; davanın kısmen kabulüne, kısmen reddine; davacı K. K.'ın davasının açılmamış sayılmasına karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 4.Hukuk Dairesi, 17.3.2014 gün ve E:2013/6768, K:2014/4456 sayı ile, "Dava, ön izin sözleşmesinin iptali istemine ilişkindir. Mahkemece, işin esasına girilerek istemin kısmen kabulüne karar verilmiş, hüküm; davalı ve müdahil davalı tarafından temyiz edilmiştir.

Davacı, davalı kaymakamlık ile müdahil davalı arasında tanzim olunan sözleşmeyle balıkçı barınağı ve iskelenin tersaneler bölgesine dahil edildiğini, böylece ilçenin denize çıkışı olmayan bir yer haline geldiğini belirterek, usul ve yasaya aykırı olan sözleşmenin iptali isteminde bulunmuştur.

Davalı, ön izin sözleşmesinin mevzuata uygun olduğunu belirterek, davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, evveliyatı balıkçı barınağı olan yerin tahsis amacının değiştirilmesi için gerekli şartların oluşmadığından bahisle, sözleşmenin ilgili kısmının iptaline karar verilmiştir.

İdare, özel hukuk sözleşmeleri yapabildiği gibi, kamusal yetkisinin verdiği üstünlük ve ayrıcalıklara dayanarak, hüküm ve koşulları bakımından özel hukuk sözleşmelerinden farklı sözleşmeler de yapabilir. Kamu idaresi, kurumu ya da kuruluşlarının idare hukuku kurallarına dayanarak yaptıkları bu sözleşmeler, "idari sözleşme" olarak adlandırılmaktadır.

İdari sözleşmeler kamu kuruluşları ile özel kişiler arasında yapılabileceği gibi, tüzel kişiliği olan kamu kuruluşları arasında da olabilir. İdarenin taraf olduğu bazı sözleşmelerin konusu dikkate alındığında idareye özgü bir düzenlemeye gereksinim göstereceğinin kabulü zorunludur. Bir sözleşmenin "idari sözleşme" sayılabilmesi; sözleşmenin taraflarından

birinin kamu idaresi, kurumu ya da kuruluşu olması, sözleşmenin kamu hizmetinin yürütülmesi ile ilgili bulunması, sözleşmede idareye özel hukuk yetkilerini aşan yetkiler tanınmasına bağlıdır.

İdarenin, sözleşme serbestisi ve tarafların eşitliğini gözeterek gerçekleştirdiği sözleşmelerin özel hukuk hükümlerine tabi olması ve dolayısıyla bunların yargısal denetiminin adli yargı yerlerince yapılmasına karşılık, 2577 sayılı Kanunim idari dava türlerinin sayıldığı 2/1-c. maddesinde ifade edildiği üzere "genel hizmetlerden birinin yürütülmesi" amacıyla ve kamusal nitelikte üstün hak ve yetkilere dayanarak yaptığı idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde ise, idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

Somut olayda ise; davalı kaymakamlık ile müdahil davalı arasında imzalanan ön izin sözleşmesiyle, devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan balıkçı barınağı ve iskelenin bulunduğu yere tersane tesisi yapılması ve buna hazırlık olarak da burayla ilgili imar, ifraz, tevhit, terk vb. işlemlerinin yapılması karar altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen olgular gözetildiğinde, taraflar arasında yapılmış bulunan sözleşmenin "idari sözleşme" niteliğinde bulunduğu, anılan sözleşmenin iptali isteminin de bu kapsamda ele alınması gerektiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-c maddesinde, idari sözleşmelerden dolayı çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaların "idari dava" olarak nitelendirilmesi gerektiği belirtildiğinden, eldeki davanın, idari yargı yerinde iptal davası olarak açılması gerekir.

Şu halde, mahkemece, dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasının incelenmesi doğru görülmemiş, kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle BOZULMASINA…" karar vermiştir.

KARAMÜRSEL ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 7.11.2014 gün ve E:2014/386, K:2014/585 sayı ile aynen, "Mahkememizde görülmekte bulunan Sözleşmenin İptali davasının yapılan açık yargılamasının sonunda,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Davacılar dava dilekçelerini duruşmada tekrar ve özetle, dava konusu taşınmazın bulunduğu bölgede tersanelerin kurulduğunu ancak Altınova Kaymakamlığı ile Yalova Tersane Girişimcilere AŞ arasında 01/04/2008 tarihinde yapılan ön izin sözleşmesi ile tersaneler bölgesinde bulunan balıkçı barınağı ve iskelenin Tersaneler bölgesinde kaldığını ve bu şekilde Altınova ilçesinin denize çıkışı olmayan bir ilçe haline geldiğini yapılan ön izin sözleşmesinin usul ve yasaya aykırı olduğunu iptaline karar verilmesini talep ve dava etmişlerdir.

Davalı vekili cevap dilekçesi ile, davacıların iş bu davayı açmada taraf sıfatlarının olmadığım, davanın süresi içinde açılmadığını, düzenlenen ön izin sözleşmesinin usule ve yasaya uygun olduğunu davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Katılan şirket vekili cevap dilekçesi ile davacıların iddialarının usul ve yasaya uygun olduğunu davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkememizce gerekli araştırmalar yapılmış, gösterilen tanıklar dinlenmiş, dava konusu taşınmazda keşif yapılarak bilirkişi raporu alınmıştır.

Dava, ön izin sözleşmesinin iptaline ilişkindir.

Mahkememizce davanın kısmen kabulüne karar verilmiş verilen karar davalı tarafından temyiz edilmiş, mahkememiz dosyası Yargıtay 4. Hukuk Dairesinden taraflar arasında yapılan sözleşmenin idari sözleşme niteliğinde olması nedeniyle dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddine karar verilmesi yönünde bozulmuş ve dosya yeniden esasa kayıt edilmiş, yargılamaya devam olunmuştur.

Yapılan yargılama sonucunda, toplanan deliller, Yargıtay bozma ilamı ve tüm dosya kapsamına göre, davalı kaymakamlık ile müdahil davalı arasında imzalanan ön izin sözleşmesiyle, devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan balıkçı barınağı ve iskelenin bulunduğu yere tersane tesisi yapılması ve buna hazırlık olarak da burayla ilgili imar, ifraz, tevhit, terk vb. işlemlerinin yapılması karar altına alınmış, taraflar arasında yapılmış bulunan sözleşmenin "idari sözleşme" niteliğinde bulunduğu, anılan sözleşmenin iptali isteminin de bu kapsamda ele alınması gerektiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-c maddesinde, idari sözleşmelerden dolayı çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaların "idari dava" olarak nitelendirilmesi gerektiği belirtildiğinden, dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddine karar verilmesine, daha önce davacılar tarafından Bursa 2. İdare Mahkemesi aynı konu ile ilgili açılmış bulunan idare dava Bursa 2. Mahkemesinin 06/04/2010 tarih 2009/1258 Esas 2010/201 Karar sayılı ilamıyla uyuşmazlığın çözüm yerinin adlı yargı olması nedeniyle görevsizlikle sonuçlanmış ve karar 23/07/2010 tarihinde kesinleşmiş, dolayısıyla adli ve idari yargı yerleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıkmış, tarafların talebi halinde dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderileceği hususu karara eklenerek aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle,

Dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddine,

Karar kesinleştiğinde ve talep halinde dosyanın merci tayini için uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine…" karar vermiş; bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Ancak, davacıların dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi talebine karşın, dosyanın gönderildiği Yargıtay 20. Hukuk Dairesi; 8.5.2015 gün ve E:2015/1417, K:2015/3959 sayı ile, "(…)Somut olayda, Bursa 2. İdare Mahkemesi ile Karamürsel Asliye Hukuk Mahkemesince ayrı ayrı yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi nedeni ile yargı yolunun belirlenmesi görevi 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkındaki Kanunun 14. maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesine ait bulunduğundan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekmektedir.

SONUÇ: Bu aşamada yargı yeri belirleme koşulları bulunmayan dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmek üzere mahalline GERİ ÇEVRİLMESİNE…" karar vermiş ve dosya Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.09.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde, davacılar M.E., K. K., Y. Y., E. Ö., M. S. ve K. G. yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının; davacıların istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği görülmekte ise de; idari yargı dosyasının da ilgili Mahkemesinden getirtildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Altınova Kaymakamlığı ile Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San. ve Tic. A.Ş. Arasında imzalanan 1.4.2008 tarihli Ön İzin Sözleşmesinin; daha önce aynı bölgede dolgu imar planı yapıldığı, bu planın yargı kararı ile iptal edildiği hâlde mahkeme kararının göz ardı edildiği, bölgedeki kamu arazilerinin çok ucuza devredilmek suretiyle büyük rantlar yaratıldığı, verimli tarım alanlarının tersane alanı olarak ayrıldığı, sahil şeritlerinin kapatıldığı kamu yararı gözetilmediği, haksız ve hukuka aykırı hareket edildiği iddialarıyla iptali istemiyle açılmıştır.

Altınova ilçesinde ikamet etmekte olan davacılar tarafından iptali istenilen, Altınova Kaymakamlığı ile Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San. ve Tic. A.Ş. Arasında imzalanan 1.4.2008 tarihli "ÖN İZİN SÖZLEŞMESİ" incelendiğinde: Ön izin verilen taşınmazın İlçesinin Altınova, Mahalle/Köyünün Hersek-Çavuşçiftliği-Subaşı; Parsel / Sıra numarasının, Tescilsiz Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki Alanlar İle Deniz Alanı; yüzölçümünün, 748.644,41 m2 (151.345,30+2.826,62+5.172,49+589.300,00); Hazine Payının tam, Cinsinin, Deniz-Dere Boşluğu-Kadastro Boşluğu-Deniz; ön izin sahibinin, Yalova-Altınova Tersane Girişimcileri A.Ş. olduğu; nitelikleri belirtilen taşınmazın üzerinde, Tersane Projesine bağlı olarak tersane amaçlı dolgu yapılacak Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki 151.345,30 m2 yüzölçümlü deniz alanı, 2.826,62 m2 yüzölçümlü Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki dere boşluğu, 5.172,49 m2 yüzölçümlü Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki kadastro boşluğu ve tersane projesi kapsamında yüzer havuz-kuru havuz olarak kullanılacak Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki 589.300,00 m2 yüzölçümlü deniz olmak üzere toplam 748.644,41 m2 yüzölçümlü taşınmazlar üzerine tersane tesisleri yapılmak üzere ve öncelikle taşınmazın tescil, ifraz, tevhit, terk ve benzeri işlemlerin yapılması ve/veya imar planının yaptırılması, değiştirilmesi, uygulama projelerinin hazırlatılması ve onaylatılması amacıyla ön izin verilmiş olduğunun sözleşmede kayıt altına alındığı; ön izin süresinin (1) yıl olduğu, gerekli hâllerde bu sürenin bedeli karşılığında uzatılabileceği, ancak, ön izin süresinin toplam dört yılı geçemeyeceği; ön izin bedelinin 847.000,00.-(Sekizyüzkırkyedibin) KDV Hariç YTL. olduğu; ön izin süresi içerisinde taşınmazın tescil, ifraz, tevhit, terk ve benzeri işlemlerin yapılmaması ve/veya imar planının yaptırılmaması, değiştirilmemesi, uygulama projelerinin hazırlatılmaması ve onaylatılmaması hâlinde ön izin bedelinin iade edilmeyeceği ve hak sahibince Hâzineden herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunulmayacağı; ihale sonucunda, ön izin verilen kişinin bu süre içerisinde yükümlülüklerini yerine getirmesi hâlinde, Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesi uyarınca tespit edilen yıllık bedel karşılığında, Hâzinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar üzerinde 22/12/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunun 779 uncu ve izleyen maddeleri uyarınca irtifak hakkı tesis edileceği ve/veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde kullanma izni verileceği; sözleşme ile ilgili bütün vergi, resim, harç ve katkı payları ve diğer giderlerin ön izin sahibine ait bulunduğu; ön izin sahibinin bu hakkını devredemeyeceği, ortak alamayacağı; sözleşmede belirtilen yükümlülüklere uyulmadığının tespit edilmesi hâlinde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek olmaksızın ön iznin iptal edileceği, bu durumda, ön izin bedelinin iade edilmeyeceği; ancak, ön izin sahibinin kusuru dışında, ön izin süresi içinde ön izin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinin mümkün olamayacağının anlaşılması hâlinde, idareye yapılacak başvuru üzerine sözleşmenin feshedileceği ve teminat ile kalan süreye ilişkin ön izin bedelinin iade edileceği; ihtilafların çözüm yerinin KARAMÜRSEL icra daireleri ve mahkemeleri olduğu; bu sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik hükümleri ile diğer mevzuat hükümlerinin uygulanacağı, 11 madde halinde belirtilmiş; sözleşmenin 12.maddesi ise, "(İdarece ilave edilecek diğer hususlar)" şeklinde oluşturulmuş, ancak bu maddeye ilave husus eklenmemiştir.

Açılan davaya ilişkin olarak davalı Altınova Kaymakamlığı(Malmüdürlüğü) tarafından verilen cevap dilekçesinde; 13.12.1983 tarih ve 178 no.lu Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin (g) bendi ile "Devlete ait malları yönetmek, kamu malları ile kamu kurum ve kuruluşlarının taşınmaz malları konusundaki yönetim esaslarını belirlemek ve bunlara ilişkin diğer işlemleri yapmak" görev ve yetkisinin Maliye Bakanlığına verilmiş olduğunu; 04.04.1990 tarih ve 3621 sayılı Kıyı Kanunun 5. maddesi ile kıyıların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, 6. maddesinin (b) fikrasında kıyılarda uygulama imar planı kararı ile faaliyetlerinin özellikleri gereği kıyıdan başka yerde yapılmaları mümkün olmayan tersane, gemi söküm yeri ve su ürünlerini üretim ve yetiştirme tesisleri gibi, özelliği olan yapı ve tesislerin yapılabileceği, 7. maddesinde kıyılarda hazırlanacak imar planı tekliflerinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca ilgili kuruluşların görüşünü de almak suretiyle incelenip uygun bulunması halinde tasdik edileceğinin hüküm altına alındığını; 20.08.2005 tarih ve 25912 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 301 sıra no.lu Milli Emlak Genel Tebliği ile, kıyı kenar çizgisinin deniz yönünde (Kıyıda) bulunan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile deniz, göl ve akarsularda doldurma veya kurutma yoluyla elde edilecek alanlar hakkında, yapılacak yatırımın toplam proje maliyet bedelinin en az 150 milyon ABD Doları karşılığı YTL tutarında olması, yatırımın faaliyete geçmesinden itibaren en az iki yüz elli kişiye on yıl süreyle istihdam sağlanmasının taahhüt edilmesi halinde, Yönetmelik hükümlerine göre tespit edilecek tahmini bedel üzerinden yatırımcı ile yapılacak pazarlık ihalesi sonucunda kararlaştırılacak bedel karşılığında ön izin veya kullanma izni verilebileceği veya irtifak hakkı tesis edilebileceğinin hüküm altına alındığını; bu mevzuata dayanan yetki çerçevesinde Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San. Ve Tic. A.Ş.'nin

Maliye Bakanlığına (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) 161.700 ABD Doları yatırım yapacağı ve en az 4.000 işçi istihdamı taahhüdüne istinaden İlçemiz Çavuşçiftliği ve Hersek Köyü ile Subaşı Beldesindeki 1.376.170,57 m2 yüzölçümlü Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki dolgu yapılacak alan hakkında adı geçen Şirkete Maliye Bakanlığının (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) onayı ile 49 (Kırkdokuz) yıl süreli kullanma izni verilmiş olduğunu; Ön izni dava konusu yapılan taşınmazların da, Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San. Ve Tic. A.Ş.'ne 49 (Kırkdokuz) yıl süreli kullanma izni verilen bu alanlara bitişik konumda bulunduğunu; bununla beraber 18.02.2006 tarih ve 26084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hazine Arazilerinin Tersane Yatırımlarına Tahsisinde Uygulanacak Esas ve Usullere İlişkin Tebliğin 8. maddesinin (a) bendi ile "Yatırım yapılması talep edilen Hâzinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin geri sahasında talep sahibi yatırımcının mülkiyetinde, yasal bir hakka istinaden fiilen kullanımında veya bu yatırımcıya daha önce Maliye Bakanlığınca kullanma izni verilen veya irtifak hakkı tesis edilmiş olan Hâzinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların bulunması, bu alanların da yapımı talep edilen kıyı tesisi ile proje bütünlüğü taşıyor olması ve birlikte kullanılmasında zorunluluk bulunmasının tespiti durumunda talep sahibi yatırımcıya bedeli karşılığında kullanma izni verilmesi veya irtifak hakkı tesis edilmesi için Müsteşarlık tarafından doğrudan Maliye Bakanlığına teklifte bulunulacağı, 9. maddesi ile Müsteşarlık tarafından, avan projesi uygun görülen yatırımcı/yatırımcıların Maliye Bakanlığına bildirilmesini müteakip, yatırım yapılacak yerin onaylı imar planı ve bu yer üzerinde yapılacak tesislere ilişkin uygulama projelerinin hazırlanması ve benzeri işlemlerin yerine getirilmesi amacıyla, Maliye Bakanlığınca belirlenen koşullarla ve bedeli karşılığında, bu yatırımcılara bir yıl süreli ön izin verileceği, gerekli hallerde bu sürenin uzatılabileceğinin hüküm altına alındığını; yatırımcı Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San. Ve Tic. A.Ş.'nin başvurusu üzerine Maliye Bakanlığının (Milli Emlak Genel Müdürlüğü), ön izni dava konusu yapılan alanlar ile daha önce hakkında adı geçen Şirkete kullanma izni verilen alanların proje bütünlüğü sağladığının tespiti ve onayı ile, Hazine Arazilerinin Tersane Yatırımlarına Tahsisinde Uygulanacak Esas ve Usullere İlişkin Tebliğ hükümleri uyarınca dava konusu yapılan alanlar hakkında, alanlar üzerine tersane tesisleri yapılmak üzere ve öncelikle alanların tescil, ifraz, tevhit, terk ve benzeri işlemlerin yapılması ve/veya imar planının yaptırılması, değiştirilmesi, uygulama projelerinin hazırlatılması ve onaylatılması amacıyla toplam 748.644,41 m2 yüzölçümlü alan hakkında 847.000,00.- (Sekizyüzkırkyedibin) TL bedel mukabilinde 01.04.2008 tarihinde yapılıp Karamürsel Noterliğinin Yevmiye Numarasıyla tasdik olunan dava konusu ön izin sözleşmesi ile 1 (bir) yıl süreli ön izin verilmiş olduğunu; Ön izin sözleşmesinin 31.03.2009 tarihinde sona erdiğini, yatırımcı Şirketin süre uzatma talebine istinaden süre uzatım işlemlerinin devam ettiğini; ayrıca Yalova Bayındırlık ve İskân Müdürlüğünün 30.12.2009 tarih ve 4072 sayılı yazısı ile Kaymakamlıklarına (Malmüdürlüğü), dava konusu ön izin verilen alanlar ile birlikte adı geçen yatırımcı Şirkete kullanma izni verilmiş tüm alanları kapsayan 1/1000 ölçekli Yalova Altınova Hersek Tersane ve İskele Dolgu Alanı İmar Planı teklifinin Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca (Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü) 29.12.2009 tarihinde onaylandığının bildirildiğini, onaylanan planda dava konusu alanın "Tersane Alanı" olarak planlandığını belirterek; açıklanan Kanun, Kanun Hükmünde Kararname, Yönetmelik ve Genel Tebliği hükümlerine göre yapılan ön izin verme işleminde herhangi bir mevzuata aykırılık olmadığını, ayrıca ön izin süresinde ön izin verilen alanların fiilen kullanımına mevzuatı gereği taraflarınca izin verilmediğini, verilen ön iznin dava konusu alanların ileride kullanılmak istenen amaca yönelik planlanıp projelendirmesine imkan vermeye yönelik olduğunu, ilgili kuruluşlarca bu alanların talep edilen amaçta kullanılmasına izin verilmemesi, planlanması ve projelendirilmesinin uygun görülmemesi halinde ise ön iznin Maliye Bakanlığınca (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) iptal edileceği göz önüne alınarak, Altınova Malmüdürlüğü ile yatırımcı Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San. Ve Tic. A.Ş. arasında Yalova İli Altınova İlçesinde bulunan toplam 748.644,41 m2 yüzölçümlü Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alan hakkında adı geçen Şirkete 1 (bir) yıl süreli ön izin verilmesine dair 01.04.2008 tarihinde imzalanıp Karamürsel Noterliğinin 3588 Yevmiye Numarasıyla tasdik olunan ön izin sözleşmesinin iptali istemiyle açılan davanın reddine karar verilmesi gerektiğini savunmuştur.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin değişik 1 numaralı bendinde:

"a) (Değişik : 8.6.2000-4577/5 md.) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18.12.1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" idari dava türleri olarak sayılmıştır.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere; Altınova Kaymakamlığı ile Yalova Altınova Tersane Girişimcileri San. ve Tic. A.Ş. Arasında; Tersane Projesine bağlı olarak tersane amaçlı dolgu yapılacak Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki deniz alanı, dere boşluğu, kadastro boşluğu ve tersane projesi kapsamında yüzer havuz-kuru havuz olarak kullanılacak deniz olmak üzere toplam 748.644,41 m2 yüzölçümlü taşınmazlar üzerine tersane tesisleri yapılmak üzere ve öncelikle taşınmazın tescil, ifraz, tevhit, terk ve benzeri işlemlerin yapılması ve/veya imar planının yaptırılması, değiştirilmesi, uygulama projelerinin hazırlatılması ve onaylatılması amacıyla ön izin verilmesine ilişkin olarak 1.4.2008 tarihli Ön İzin Sözleşmesi imzalandığı; imzalanan sözleşmenin; 13.12.1983 tarih ve 178 no.lu Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 04.04.1990 tarih ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu, 20.08.2005 tarih ve 25912 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 301 sıra no.lu Milli Emlak Genel Tebliği, 18.02.2006 tarih ve 26084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hazine Arazilerinin Tersane Yatırımlarına Tahsisinde Uygulanacak Esas ve Usullere İlişkin Tebliğ hükümleri dikkate alınarak oluşturulduğu; bunun yanında dava konusu ön izin verilen alanlar ile birlikte davacı Şirkete kullanma izni verilmiş tüm alanları kapsayan ve "Tersane Alanı" olarak planlan 1/1000 ölçekli Yalova Altınova Hersek Tersane ve İskele Dolgu Alanı İmar Planı da dikkate alındığında, ön izin sözleşmesinin imar mevzuatıyla da ilişkilendirildiği görülmektedir.

Öte yandan, dava konusu edilen ön izin sözleşmesinde, idareye üstün hak ve yetkiler verildiği ve sözleşmede

idarenin belirleyici olduğu (idarenin tek taraflı sözleşmeyi fesih yetkisi gibi); davacıların, sözleşmenin taraflarından olmadığı, taşınmazların bulunduğu coğrafyada ikamet eden kişiler tarafından; Anayasaya, imar mevzuatına, tarım alanlarının kullanılmasına ilişkin mevzuata, kamu yararına ve hukuka aykırı olarak imzalandığı iddialarıyla ön izin sözleşmesinin iptalinin talep edildiği gözetildiğinde açılan davanın, 2577 sayılı Kanunun 2. maddesinde sayılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin dava niteliğinde bulunmadığı; aynı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtildiği üzere; "İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları" kapsamında, idari yargı yerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilen nedenlerle Bursa 2.İdare Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bursa 2.İdare Mahkemesinin 6.4.2010 gün ve E:2009/1258, K:2010/201 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.9.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN